

TUYÊN BỐ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
An ninh nguồn nước, năng lượng và lương thực
trong bối cảnh biến đổi khí hậu ở Lưu vực sông Mê Công
Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 05 tháng 4 năm 2014

Lời nói đầu

Chúng tôi, những người đứng đầu Chính phủ Vương quốc Campuchia, Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào, Vương quốc Thái Lan và Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam gặp nhau tại Hội nghị Cấp cao lần thứ hai Ủy hội sông Mê Công quốc tế tổ chức tại Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam.

Chúng tôi một lần nữa khẳng định tầm quan trọng của việc sử dụng và quản lý bền vững tài nguyên nước và các tài nguyên liên quan của Lưu vực sông Mê Công và tiếp tục khẳng định cam kết chính trị trong việc thực hiện Hiệp định Mê Công năm 1995 và củng cố tinh thần hợp tác Mê Công.

Chúng tôi ghi nhận việc phát triển tài nguyên nước lưu vực sông Mê Công đã góp phần to lớn vào phát triển kinh tế xã hội của khu vực, như trong giao thông thủy, sản xuất năng lượng và lương thực, nhưng cũng gây nên các tác động tiêu cực đến môi trường và xã hội Lưu vực và cần được giải quyết một cách triệt để và hiệu quả.

Chúng tôi nhận thấy biến đổi khí hậu là vấn đề toàn cầu có ảnh hưởng tới kinh tế và sinh kế trên toàn Lưu vực sông Mê Công. Việc giảm nhẹ tác động và thích ứng với biến đổi khí hậu là hết sức quan trọng và cần được tiến hành khẩn trương.

Chúng tôi nhắc lại các hành động ưu tiên và các cam kết của Hội nghị Cấp cao lần thứ nhất Ủy hội sông Mê Công quốc tế, bao gồm việc thông qua và thực hiện Chiến lược Phát triển Lưu vực dựa trên Quản lý Tổng hợp Tài nguyên Nước, thực hiện Kế hoạch Chiến lược của Ủy hội sông Mê Công quốc tế giai đoạn 2011-2015, và xác định các cơ hội và rủi ro đối với an ninh lương thực và sinh kế, bao gồm vấn đề thủy điện, thủy lợi, thủy sản, giao thông thủy, quản lý lũ và hạn, quản lý lưu vực, du lịch và môi trường trong đó có quản lý hệ sinh thái trong Lưu vực.

Chúng tôi tái khẳng định cam kết mạnh mẽ tiếp tục hợp tác và thúc đẩy phát triển bền vững Lưu vực Mê Công và trong sử dụng, bảo vệ và quản lý tài nguyên nước và các tài nguyên liên quan, và nhất trí với các tuyên bố sau:

Những thành tựu đạt được kể từ Hội nghị Cấp cao lần thứ nhất Ủy hội sông Mê Công quốc tế

Chúng tôi, những người đứng đầu các Chính phủ, ghi nhận tiên bộ và các thành tựu đạt được trong bốn năm qua kể từ Hội nghị Cấp cao lần thứ nhất Ủy hội sông Mê Công quốc tế.

Kể từ khi thông qua Chiến lược Phát triển Lưu vực dựa trên Quản lý Tổng hợp Tài nguyên Nước của Ủy hội sông Mê Công quốc tế năm 2011, chúng tôi ghi nhận và đánh giá cao nỗ lực mạnh mẽ của các Quốc gia thành viên Ủy hội sông

Mê Công quốc tế và Ban Thư ký Ủy hội trong xây dựng các Kế hoạch hành động của Vùng và Quốc gia nhằm thực hiện Chiến lược, đồng thời góp phần hỗ trợ cho các kế hoạch phát triển kinh tế và xã hội của các Quốc gia thành viên.

Chúng tôi ghi nhận việc tiếp tục mở rộng thực hiện Thủ tục Thông báo, Tham vấn trước và Thỏa thuận (PNPCA) nhằm hỗ trợ việc ra quyết định phù hợp đối với các đề xuất dự án phát triển tài nguyên nước trong Lưu vực Sông Mê Công.

Chúng tôi vui mừng ghi nhận việc phê chuẩn Thủ tục Chất lượng Nước đầu năm 2011 đã góp phần hoàn thiện bộ các Thủ tục Sử dụng nước của Ủy hội sông Mê Công quốc tế, cung cấp một khuôn khổ quy trình và kỹ thuật nhằm hỗ trợ các Quốc gia thành viên Ủy hội sông Mê Công quốc tế trong sử dụng bền vững tài nguyên nước và các tài nguyên liên quan của Lưu vực Mê Công.

Chúng tôi ghi nhận tầm quan trọng và lợi ích của việc tiếp tục trao đổi thông tin và số liệu giữa các Quốc gia thành viên theo quy định của Thủ tục Trao đổi và Chia sẻ Thông tin Số liệu (PDIES) và đánh giá cao việc tăng cường hợp tác với các Đối tác Đối thoại là Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa và Cộng hòa Liên bang Mi-an-ma.

Chúng tôi ghi nhận các kết quả đạt được trong thực hiện quá trình ven sông hoá của Ban Thư ký Ủy hội với việc thực hiện thành công Chương trình đào tạo cán bộ chuyên nghiệp trẻ ven sông và tăng số lượng cán bộ các quốc gia ven sông và chuyên gia quốc gia làm việc tại Ban Thư ký Ủy hội.

Với tầm nhìn Ủy hội sông Mê Công quốc tế sẽ tự chủ tài chính vào năm 2030 nhờ đóng góp của các Quốc gia thành viên, chúng tôi đánh giá cao và ghi nhận công tác chuẩn bị của Ủy hội cho việc thực hiện quá trình chuyển giao chức năng quản lý lưu vực sông, được đề ra trong một lộ trình cấp vùng và bốn lộ trình quốc gia bao gồm các ưu tiên và các cột mốc thực hiện.

Chúng tôi cảm ơn các Đối tác phát triển đã tăng cường hỗ trợ về tài chính và kỹ thuật, giúp bảo đảm hoạt động của các Chương trình Ủy hội sau năm 2015 và giúp Ủy hội chuẩn bị cho tự chủ tài chính vào năm 2030.

Chúng tôi cũng ghi nhận việc Ủy hội sông Mê Công quốc tế đã thiết lập quan hệ hợp tác với Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN), Ủy hội sông Mít-si-si-pi, và tìm kiếm cơ hội hợp tác với các cơ chế hợp tác khu vực và quốc tế để thúc đẩy hơn nữa phát triển và quản lý bền vững tài nguyên nước lưu vực Mê Công.

Chúng tôi ghi nhận và đánh giá cao những kết quả đạt được của *Hội nghị Quốc tế Mekong2Rio về Quản lý Lưu vực sông xuyên biên giới* tổ chức ngày 1 – 3 tháng 5 năm 2012 tại Phú Kệt, Thái Lan, và *Hội nghị Quốc tế về Hợp tác vì An ninh Nguồn nước, Năng lượng và Lương thực ở Lưu vực sông xuyên biên giới trong bối cảnh Biến đổi khí hậu* được tổ chức ngày 2 -3 tháng 4 năm 2014 tại Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam, đã mang lại cơ hội quý báu để chia sẻ và học hỏi kinh nghiệm thế giới về phát triển và quản lý tài nguyên nước xuyên biên giới.

Các cơ hội và thách thức của khu vực

Chúng tôi, những người đứng đầu Chính phủ, nhận thấy Ủy hội sông Mê Công quốc tế đang đứng trước cả những cơ hội và thách thức trong thập kỷ tới.

Những áp lực phát triển ngày càng gia tăng như tăng trưởng dân số và phát triển kinh tế đang tạo ra nhu cầu về nước, lương thực và năng lượng ngày càng cao, gây sức ép không nhỏ lên các nguồn tài nguyên của Lưu vực sông Mê Công. Đồng thời, khủng hoảng kinh tế toàn cầu đã làm suy giảm mức độ đầu tư và tài trợ cho các chương trình của Ủy hội sông Mê Công quốc tế. Yêu cầu đảm bảo an ninh nguồn nước nhằm loại bỏ các nguy cơ ngày càng tăng đối với an ninh lương thực và năng lượng, tăng trưởng và ổn định kinh tế đang là thách thức lớn đối với khu vực.

Trong nỗ lực giảm thiểu tác động của thiên tai, chúng tôi nhận thấy biến đổi khí hậu sẽ tiếp tục thay đổi chế độ thủy văn trong Lưu vực, tác động đến tình hình kinh tế và xã hội trong toàn Lưu vực.

Nhận thức rõ tầm quan trọng của việc tăng cường hợp tác phát triển bền vững trong Lưu vực sông Mê Công, chúng tôi sẽ xem xét thêm các cơ hội hợp tác mới với các sáng kiến khu vực và quốc tế khác; tìm kiếm thêm các hỗ trợ về tài chính và kỹ thuật từ các Đối tác phát triển mới nhằm duy trì và đảm bảo tiếp tục thực hiện các hoạt động quan trọng của Ủy hội.

Các lĩnh vực hành động ưu tiên

Chúng tôi, những người đứng đầu các Chính phủ, mong muốn Ủy hội sông Mê Công quốc tế tập trung và ưu tiên thực hiện việc:

Đẩy mạnh tiến độ thực hiện Nghiên cứu của Hội đồng Ủy hội sông Mê Công quốc tế về “Phát triển và Quản lý bền vững sông Mê Công bao gồm những tác động của các công trình thủy điện dòng chính”, có sự phối hợp với Nghiên cứu do Việt Nam đề xuất để đưa ra các khuyến cáo và các khuyến nghị phù hợp cho phát triển bền vững trong Lưu vực;

Rà soát, cập nhật và thực hiện Chiến lược Phát triển Lưu vực dựa trên Quản lý Tổng hợp Tài nguyên nước và Kế hoạch Chiến lược 2011-2015, chuẩn bị và thực hiện Kế hoạch Chiến lược 2016-2020 của Ủy hội, góp phần định hướng phát triển hiện nay và trong tương lai của Lưu vực;

Phòng tránh, giảm thiểu và giảm nhẹ các rủi ro đối với hệ sinh thái sông, an ninh lương thực, sinh kế và chất lượng nước do gia tăng hoạt động nông nghiệp, ngư nghiệp, thủy lợi cũng như thủy điện, giao thông thủy và các hoạt động phát triển khác trong Lưu vực, đồng thời nhận thức rằng các tác động của biến đổi khí hậu có thể làm gia tăng các thách thức này;

Tiếp tục tăng cường hiệu quả thực hiện các Thủ tục của Ủy hội sông Mê Công quốc tế nhằm hỗ trợ thực hiện Hiệp định Mê Công năm 1995; cam kết thực hiện hiệu quả các Thủ tục của Ủy hội nhằm đạt được các mục tiêu của Hiệp định;

Tìm kiếm và xác định các cơ hội mở rộng hợp tác với các Đối tác Đối thoại, các Đối tác Phát triển hiện tại và các đối tác mới cũng như các sáng kiến hợp tác khu vực và quốc tế;

Tiếp tục thúc đẩy các nỗ lực giảm thiểu rủi ro thiên tai trong lưu vực do lũ lụt,

hạn hán, và tác động của nước biển dâng; giám sát và thực hiện các giải pháp duy trì chất lượng nước tốt trong lưu vực sông Mê Công;

Định hướng tiếp theo

Chúng tôi, những người đứng đầu các Chính phủ tiếp tục khẳng định tinh thần đoàn kết và cam kết chính trị cao nhất đối với việc thực hiện Hiệp định Mê Công năm 1995.

Chúng tôi cam kết hợp tác nhằm tăng cường vai trò của Ủy hội sông Mê Công quốc tế trong đảm bảo áp dụng hướng tiếp cận quản lý tổng hợp tài nguyên nước giúp sử dụng bền vững và bảo tồn các nguồn tài nguyên nước, lương thực và năng lượng trong Khu vực.

Chúng tôi tái khẳng định sự ủng hộ đối với việc tăng cường và đẩy mạnh quan hệ hợp tác của Ủy hội với các Đối tác Đối thoại, các Đối tác Phát triển, các sáng kiến vùng và quốc tế, các tổ chức xã hội, khu vực tư nhân và các bên liên quan khác; kêu gọi sự ủng hộ và hỗ trợ cho Ủy hội và các Quốc gia thành viên trong thực hiện các dự án và nghiên cứu về phát triển bền vững ở Lưu vực sông Mê Công;

Chúng tôi cũng bày tỏ sự ủng hộ đối với việc Ủy hội sông Mê Công quốc tế tiếp tục chuẩn bị phân cấp các chức năng chủ chốt về quản lý lưu vực sông, nhằm hướng tới tự chủ hoàn toàn về tài chính vào năm 2030.

Chúng tôi nhấn mạnh nhu cầu tăng cường năng lực cho các Quốc gia thành viên; Chúng tôi nhất trí giao cho Hội đồng Ủy hội sông Mê Công quốc tế bảo đảm thực hiện hiệu quả Tuyên bố chung này thông qua các chương trình, dự án cụ thể;

Chúng tôi bày tỏ lời cảm ơn chân thành tới Việt Nam là quốc gia chủ nhà của Hội nghị Cấp cao lần thứ hai Ủy hội sông Mê Công quốc tế và hướng tới Hội nghị Cấp cao lần thứ ba Ủy hội sông Mê Công quốc tế sẽ được tổ chức ở Campuchia vào tháng 4 năm 2018.

TUYÊN BỐ ĐƯỢC THÔNG QUA tại Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam, ngày 05 tháng 4 năm 2014, bằng tiếng Anh.